

Besluit **Accreditatierapport en -besluit met een positieve beoordeling van de accreditatieaanvraag voor de opleiding Master of Science in de accountancy en het revisoraat (master) van de Katholieke Universiteit Leuven**

onderwerp	1. Inleiding
Accreditatierapport en -besluit (001500)	Bij brief van 31 januari 2013 heeft het instellingsbestuur van de Katholieke Universiteit Leuven te Leuven een accreditatieaanvraag ingediend bij de Nederlands-Vlaamse
bijlage	Accreditatieorganisatie (NVAO) voor de opleiding Master of Science in de accountancy en
1	het revisoraat (master). Deze aanvraag is ontvangen op 31 januari 2013 en ontvankelijk verklaard op 11 april 2013.

De accreditatieaanvraag steunt op het visitatierapport van een externe beoordeling uitgevoerd door een visitatiecommissie ingesteld door de Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR).

De visitatiecommissie kende de volgende samenstelling:

Voorzitter:

- Prof. dr. Yves De Rongé, gewoon hoogleraar Accounting and Control, Université Catholique de Louvain;

Leden:

- Em. prof. dr. Jan van Helden, emeritus hoogleraar Bestuurskunde en Financieel Management, Rijksuniversiteit Groningen;
- Prof. dr. Theo Verhallen, hoogleraar Marketing, Tilburg School of Social and Behavioral Sciences, Tilburg University;
- Em. prof. dr. Henri Olivier, emeritus hoogleraar Vennootschapsrecht en Financiële Audit, Universiteit Luik;
- Prof. dr. Henriëtte Maassen van den Brink, hoogleraar Onderwijs, Arbeidsmarkt en Economische Ontwikkeling, Faculteit Economie en Bedrijfskunde, Universiteit van Amsterdam, hoogleraar Evidence Based Education, Universiteit van Maastricht (onderwijsdeskundige);
- Mevr. Sylvia Heyvaert, studente Master in de Bedrijfskunde, Vrije Universiteit Brussel.

Secretaris:

Mevrouw dr. ir. Els Van Zele, stafmedewerker Cel Kwaliteitszorg.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 27 maart tot en met 30 maart 2012. Het visitatierapport dateert van december 2012.

De NVAO heeft op 6 juni 2013 op grond van artikel 58bis §4, Structuurdecreet de visitatiecommissie om een aanvullende verduidelijking op het visitatierapport verzocht. De NVAO vroeg om een verduidelijking hoe de pertinente kritiek op de uitvoering van de masterproef is meegewogen in de oordeelsvorming. Per brief van 13 juli 2013 heeft de visitatiecommissie de gevraagde toelichting gegeven. De NVAO heeft deze aanvullende informatie betrokken in haar oordeelsvorming.

2. Formele overwegingen

De NVAO komt tot de volgende vaststellingen:

- De externe beoordeling is opgesteld en onderbouwd overeenkomstig het toepasselijke Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs Vlaanderen van de NVAO en volgens de daarbij behorende beslisregels;
- De visitatiecommissie heeft voor de externe beoordeling het door de VLUHR vastgestelde visitatieprotocol gevolgd;
- De externe beoordeling verschaft inzicht in de samenstelling van de visitatiecommissie;
- De externe beoordeling bevat een onderzoek ten gronde naar de aanwezigheid van voldoende generieke kwaliteitswaarborgen.

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat de externe beoordeling over de voorliggende opleiding regelmatig en gedegen tot stand is gekomen.

3. Inhoudelijke overwegingen

De NVAO steunt haar inhoudelijke besluitvorming in hoofdzaak op de onderstaande elementen uit het visitatierapport.

Doelstellingen

De commissie stelt vast dat de doelstellingen adequaat uitgewerkt zijn en stroken met artikel 58 van het Structuurdecreet en de Dublin-descriptoren. De doelstellingen zijn duidelijk gericht op de beheersing van algemene en algemene wetenschappelijke competenties op een gevorderd niveau. De commissie waardeert de aandacht voor het bijbrengen van het begrip van de samenhang van de verschillende componenten, eigen aan de kerndisciplines van de accountancy en het revisoraat. Er is duidelijke aandacht voor de nieuwste ontwikkelingen in het domein van de accountancy en het revisoraat en er is adequate aandacht voor het aanbrengen van vaardigheden en attitudes om wetenschappelijke kennis toe te passen. De onderwijsvisie is richtinggevend voor de wijze waarop de doelstellingen zijn geformuleerd.

Het profiel van de opleiding is – volgens de commissie – goed doordacht. Zij acht de domeinspecifieke doelstellingen van de opleiding conform haar referentiekader. De doelstellingen zijn goed geformuleerd en duidelijk omschreven en de eindkwalificaties zijn duidelijk ontleend aan de eisen gesteld vanuit de wetenschappelijke discipline, de internationale wetenschapsbeoefening en stroken met de eisen gesteld door de beroepsverenigingen en het wetgevend kader op Belgisch en Europees vlak. De commissie waardeert dat de opleiding voor de domeinspecifieke doelstellingen een internationale benchmarking heeft uitgevoerd. De opleiding voorziet in een duidelijke voorbereiding op de

Pagina 3 van 10 stage, die toegang geeft tot het beroep van accountant en revisor, na het succesvol afleggen van een stage en toelatingsproef.

Programma

De commissie is van oordeel dat er goede aandacht is in het programma voor kennisontwikkeling, alsook voor de kennismaking met onderzoeksattitudes en onderzoeksvaardigheden. Het onderwijs is zeer sterk gesteund op de onderzoekservaring van de betrokken lesgevers. De commissie omschrijft als een sterk punt van de opleiding, de nauwe aansluiting van het programma en de afstemming ervan op de vereisten uit de beroepswereld.

De commissie is van oordeel dat het programma een duidelijke en kwalitatief goede concretisering is van de eindkwalificaties, en dit zowel voor wat betreft het niveau, als de oriëntatie en domeinspecifieke doelstellingen. De eindkwalificaties zijn op adequate wijze vertaald in leerdoelen voor de diverse opleidingsonderdelen.

De commissie vindt de horizontale en verticale opbouw van het programma adequaat. De samenhang van de opleiding vertoont de nodige coherentie en sequentie. Het programma voorziet in de domeinen die voor de toelating tot de stage van accountant of bedrijfsrevisor vereist zijn en doet dat op een inzichtelijke wijze.

De commissie komt, op basis van de beschikbare gegevens en na het gesprek met de studenten, tot de conclusie dat de begrote en reële studietijd redelijk overeenstemmen; conform de norm van 60 ECTS per jaar. De afgelopen jaren is het programma stelselmatig verzaamd.

De opleiding is rechtstreeks toegankelijk voor bachelors en masters in het economisch domein, de handelswetenschappen, handelsingenieur, de wiskunde en het management en masters in de beleidseconomie, de verzekeringen en het Informatiemanagement. Alle andere academische Bachelors en Masters worden op dossier toegelaten. Aan studenten met deficiënte voorkennis op het gebied van de wiskunde, boekhouden of economie/bedrijfseconomie wordt een voorbereidingsprogramma (22 ECTS) opgelegd. Professionele bachelors in het studiegebied Handelswetenschappen en Bedrijfskunde kunnen instromen na het voltooien van een schakelprogramma (60 ECTS). De commissie is van oordeel dat het programma qua leervormen en leerinhouden op adequate wijze aansluit bij de kwalificaties van de instromende studenten. Zij meent evenwel dat de kwaliteit van de instroom beter bewaakt moet worden door een groter gewicht te geven aan een voorbereidingsprogramma en deingangseisen kritisch te bekijken.

De commissie stelt na inzage vast dat het studiemateriaal over het algemeen een redelijk niveau heeft. Er is ruime aandacht voor innovatieve werkvormen en interactief onderwijs. Er ligt geen gezamenlijk gedragen didactisch concept aan de basis voor de keuzes van de onderwijsvormen. De commissie is van oordeel dat een gezamenlijke visie vereist is om goed vorm te kunnen geven aan het onderwijs.

De commissie heeft een steekproef van examenvragen bestudeerd en is van oordeel dat de beoordeling en toetsing in voldoende mate gericht is op de realisatie van de doelstellingen en eindtermen. De examenopgaven die de commissie heeft ingekeken zijn van behoorlijk

Pagina 4 van 10 niveau en toetsen zowel kennis, inzicht, en in mindere mate, vaardigheden en attitudes. De commissie meent dat de beoordeling en toetsing aan de maat is.

De masterproef heeft een omvang van 15 ECTS. Hiermee wordt voldaan aan de decretale eisen. De masterproef bestaat uit twee elementen: een praktijkcollege in de accountancy en financiering en een onderzoekgericht multidisciplinair seminarie in de accountancy. Het seminarie leidt tot een gezamenlijke groepsopdracht. De commissie vindt wel dat ondersteunende vakken als afzonderlijke opleidingsonderdelen dienen te worden ingericht in het programma. De commissie meent daarnaast dat de masterproefscriptie in substantiële mate altijd individueel door één student moet worden afgelegd. Studenten leken tevreden over de begeleiding, maar deze varieert vrij sterk in functie van de begeleidende supervisor. De evaluatiecriteria zijn zeer helder omschreven. De commissie heeft een uitgebreide steekproef masterproeven gelezen. Ze is van mening dat het grootste deel masterproeven blijk geeft van een redelijk analytisch en synthetisch, probleemoplossend en kritisch-reflecterend vermogen. De commissie stelt daarnaast ook vast dat een toch niet te veronachtzamen aantal masterproeven niet veel meer omvatten dan een grondige literatuurstudie en geen duidelijke kritische reflectie uitstralen. De commissie meent dan ook dat de masterproeven in hoofdzaak aan de maat zijn, maar dringt aan op bewaking van de ondergrens, betreffende de drempelwaarde van wat aanvaard wordt als masterproef.

In de aanvullende verduidelijking stelt de visitatiecommissie desgevraagd dat zij voorafgaand aan het bezoek een tiental en tijdens het bezoek nog een dertigtal masterproeven heeft bestudeerd. De commissie stelde vast dat de scores die de docenten geven in grote lijnen overeenstemmen met de score die de commissie zelf aan de masterproeven zou geven. De proeven die geen eigen geprononceerde visie uitstralen maar enkel een grondige literatuurstudie behelzen, zijn navenant als 10/20 geëvalueerd. De commissie oordeelt dat deze werken formeel wel aan de maat zijn. Zij situeert de 'minder sterke' masterproeven aan de ondergrens van wat de commissie aanvaardbaar vindt. De commissie concludeert dat zich hier geen kwaliteitsprobleem voordoet, maar een normeringsprobleem. De commissie meent dat de opleidingsverantwoordelijken de ondergrens duidelijk dienen te expliciteren en dat iedereen deze norm dient te hanteren.

Inzet van personeel

De commissie meent dat de opleiding gedragen wordt door deskundige onderzoekers die duidelijk actief zijn in diverse domein van de economische wetenschappen en er ook een goede inbreng is vanuit het beroepenveld. Het ZAP heeft een zeer goed track record op onderzoeksvlak. De onderzoeksgroepen leveren een behoorlijk aantal doctoraten af in de door hen gedoede onderwerpen en het onderzoek van de verschillende onderzoekseenheden wordt ingebracht in het onderwijs. Veel van de docenten hebben een gedeelde academische en professionele loopbaan.

De commissie kan op basis van het aangeleverde materiaal de exacte omringing niet bepalen, maar stelt op basis van de mondelinge informatie vast dat het aantal docenten toereikend is.

De commissie heeft veel waardering voor de vakinhoudelijke deskundigheid van het personeel. De vakdidactische deskundigheid is – haar inziens – adequaat. Er is een behoorlijk aanbod onderwijsprofessionalisering zowel op facultair als universitair niveau.

Pagina 5 van 10 Deelname aan deze vormingsessies is echter nog te vrijblijvend, met uitzondering voor jonge docenten die in een tenure track zitten.

Voorzieningen

De commissie heeft de campus waar de opleiding verzorgd wordt, bezocht en stelt vast dat de voorzieningen prima zijn. De commissie is tevreden over de uitrusting van de onderwijsruimten. Deze laten toe om multimediaal les te geven. De computerinfrastructuur is up-to-date en voldoet voor het aantal studenten. De bibliotheek beschikt over een ruim aanbod te raadplegen bronnen en heeft ruime openingsuren. De elektronische collectie is zeer goed.

De commissie is van oordeel dat de studiebegeleiding en informatievoorziening aan de maat zijn en voldoende afgestemd zijn op de studievoortgang. De studietrajectbegeleiding is prioritair. Over het algemeen worden de vragen van de studenten efficiënt en effectief geadresseerd, zowel op centraal als facultair niveau.

Interne kwaliteitszorg

De commissie beschouwt het gevoerde kwaliteitszorgbeleid als adequaat. Er is een degelijk bevragingssysteem in voege dat de opleidingsonderdelen periodiek evalueert, en dit mede aan de hand van toetsbare streefdoelen. De commissie stelt vast dat veel van de kwaliteitszorg op instellingsniveau geregeld wordt, en het in het bijzonder in een periode van curriculumwijzigingen, noodzakelijk is om meer dan volgens de institutioneel uitgetekende frequentie te meten en te peilen naar de effecten van de ondernomen acties.

De commissie is van oordeel dat er op adequate wijze gevolg wordt gegeven aan de interne evaluaties en deze aanleiding geven tot maatregelen ter verbetering. De commissie stelt zorg voor de continue verbetering van het programma vast.

Alle geledingen van het personeel zijn betrokken bij de kwaliteitszorg. De inspraak van studenten is vrij goed gewaarborgd door de studentenvertegenwoordiging in de permanente onderwijscommissie. Het beroepenveld en de alumni worden op adequate wijze betrokken bij de kwaliteitszorg van het onderwijs, voornamelijk op informele wijze via hun contacten met de docenten, maar ook blinkt de faculteit uit in haar goede relaties met de alumnivereniging, via het netwerk van de Fellows van het Hogenheuvcollege.

Resultaten

Zich basierend op de gesprekken tijdens het bezoek, het studiemateriaal, de examenvragen en de overall kwaliteit van de masterproeven, is de commissie van oordeel dat de opleiding de doelstellingen weet te realiseren. De alumni menen dat de opleiding de instap in de stage van accountant of bedrijfsrevisor mogelijk maakt. De afgestudeerden zijn er van overtuigd dat de opleiding erin slaagt om het leeuwendeel van de beoogde eindtermen te realiseren. De sterke academische karakteristiek van de opleiding weten zij terdege te waarderen.

Gemiddeld 81% van de alumni verwierf het diploma in de voorziene tijd van 1 jaar. De commissie beoordeelt de slaagcijfers als vrij goed, maar merkt wel een dalende tendens in en adviseert waakzaamheid met het oog op de toekomst. Voor het onderwijsrendement zijn

Pagina 6 van 10 impliciete streefcijfers geformuleerd, maar expliciete cijfers en een er op inhakend beleid ontbreekt vooralsnog.

Conclusie

De NVAO is in het licht van het vorenstaande tot de slotsom gekomen dat het eindoordeel van de commissie deugdelijk is gemotiveerd. De NVAO kan zich dan ook aansluiten bij de bevindingen en overwegingen voor alle facetten en onderwerpen, zoals verwoord in het visitatierapport. De eindconclusie uit het visitatierapport wordt gevolgd.

Aanbeveling

De NVAO beveelt aan verdere initiatieven te ontplooiën gericht op de begeleiding en beoordeling van de masterproef, teneinde de ondergrens adequaat te kunnen bewaken.

Pagina 7 van 10 **4. Oordelen visitatiecommissie**

De tabel geeft per onderwerp en per facet het oordeel van de visitatiecommissie weer.

ONDERWERP	ORDEEL	FACET	ORDEEL
1 Doelstellingen opleiding	V	1.1 niveau en oriëntatie	G
		1.2 domeinspecifieke eisen	G
2 Programma	V	2.1 eisen gerichtheid	G
		2.2 relatie doelstellingen - programma	G
		2.3 samenhang programma	V
		2.4 studielast	V
		2.5 toelatingsvoorwaarden	V
		2.6 studieomvang	OK
		2.7 afstemming vormgeving - inhoud	G
		2.8 beoordeling en toetsing	V
		2.9 masterproef	V
3 Inzet van personeel	V	3.1 eisen gerichtheid	G
		3.2 kwantiteit	V
		3.3 kwaliteit	G
4 Voorzieningen	V	4.1 materiële voorzieningen	G
		4.2 studiebegeleiding	V
5 Interne kwaliteitszorg	V	5.1 evaluatie resultaten	V
		5.2 maatregelen tot verbetering	V
		5.3 betrokkenheid	V
6 Resultaten	V	6.1 gerealiseerd niveau	V
		6.2 onderwijsrendement	G

Eindoordeel: positief

Pagina 8 van 10 **5. Globale oordelen NVAO**

De onderstaande tabel geeft per onderwerp het globaal oordeel van de NVAO weer.

ONDERWERP	ORDEEL
1 Doelstellingen	V
2 Programma	V
3 Inzet personeel	V
4 Voorzieningen	V
5 Interne kwaliteitszorg	V
6 Resultaten	V

Eindoordeel: positief

betreffende de accreditatie van de Master of Science in de accountancy en het revisoraat (master) van de Katholieke Universiteit Leuven

De NVAO,
Na beraadslaging,
Besluit :

Met toepassing van het decreet van 4 april 2003 betreffende de herstructurering van het hoger onderwijs in Vlaanderen, wordt het accreditatierapport en –besluit met positief eindoordeel voor de opleiding Master of Science in de accountancy en het revisoraat (master) van de Katholieke Universiteit Leuven goedgekeurd en wordt de opleiding geaccrediteerd. Het betreft een opleiding zonder afstudeerrichtingen die te Leuven wordt georganiseerd.

De in het eerste lid bedoelde accreditatie geldt vanaf de aanvang van het academiejaar 2013-2014 tot en met het einde van het academiejaar 2020-2021.

Den Haag, 17 september 2013

De NVAO
Voor deze:

R.P. Zevenbergen
(bestuurder)

¹ Het ontwerp van accreditatierapport en –besluit werd aan de instelling bezorgd voor eventuele opmerkingen en bezwaren. Bij brief van 6 september 2013 heeft de instelling laten weten geen opmerkingen te hebben.

Pagina 10 van 10 **Bijlage 1 – Gegevens opleiding**

– naam instelling	Katholieke Universiteit Leuven
– adres instelling:	Naamsestraat 22 - bus 5000 BE-3000 LEUVEN België
– aard instelling	ambtshalve geregistreerd
– graad, kwalificatie, specificatie	Master of Science in de accountancy en het revisoraat
– niveau en oriëntatie	master
– studieomvang	60 studiepunten
– opleidingsvarianten	
– afstudeerrichtingen:	geen
– studietraject voor werkstudenten:	ja
– vestiging opleiding	Leuven
– onderwijstaal	Nederlands
– (delen van) studiegebieden	Economische en toegepaste economische wetenschappen
– bijkomende titel	geen